

Sporcularda algılanan helikopter ebeveynlik tutumu ile sosyal medya bağımlılığı ilişkisi

Ebru Olcay KARABULUT¹

¹Gazi Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Ankara, Türkiye

Araştırma Makalesi/Research Article

DOI: 10.5281/zenodo.12600080

Gönderi Tarihi/ Received:

Kabul Tarihi/ Accepted:

Online Yayın Tarihi/ Published:

26.04.2024

27.06.2024

30.06.2024

Öz

Ebeveynlik tutumları çocukların sağlıklı bir gelişim göstermesinde önemli bir unsurdur. Gösterilen tutumların niteliği ve çocukların ebeveynlerinin tutum ve davranışlarını algılama durumları da onların olumlu veya olumsuz davranışlara yönelmesinde etkilidir. Bu araştırma, sporcuların helikopter ebeveyn tutumu algıları ve sosyal medya bağımlılıklarının incelenmesini amaçlayan tarama modeli bir çalışmadır. Araştırmanın çalışma grubunu, Ankara ilinde farklı kulüplerinde lisanslı olarak sporcu olan ve kolay ulaşılabilir örnekleme yöntemi kullanılarak seçilen 114 kadın, 157 erkek toplam 271 gönüllü sporcu oluşturmuştur. Araştırmada “Algılanan Helikopter Ebeveyn Tutum Ölçeği” ve “Ergenlerde Sosyal Medya Bağımlılık Ölçeği” kullanılmıştır. Verilerin çarpıklık-basıklık değerleri incelenmiş ve homojen dağılım sergiledikleri tespit edilmiştir. Bu doğrultuda parametrik testlerden t-Testi ve Anova testi uygulanmış, yaş değişkeni için ise korelasyon analizi yapılmıştır. Sonuç olarak, sporcuların anne ve baba'nın helikopter davranış algısını cinsiyet değişkeninin etkisi olduğu, diğer değişkenlerin etkisinin olmadığı tespit edilmiştir. Grubun sosyal medya bağımlılık düzeylerine araştırmada kullanılan değişkenlerin etkisinin olmadığı tespit edilmiştir. Sonuçlarda ayrıca, yaş değişkeni ile sporcuların algıladıkları helikopter ebeveynlik tutumları ve sosyal medya bağımlılıkları arasında düşük düzeyde, negatif yönde anlamlı ilişki tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Helikopter ebeveynlik, sosyal medya bağımlılığı, sporcu, tutum.

The relationship between perceived helicopter parenting attitudes and social media addiction in athletes

Abstract

Parenting attitudes are a crucial factor in children's healthy development. The nature of these attitudes and how children perceive their parents' attitudes and behaviors influence their tendency towards positive or negative behaviors. This study, which employs a survey model, aims to examine athletes' perceptions of helicopter parenting attitudes and their social media addictions. The study group consists of 271 volunteer athletes (114 females and 157 males) licensed in various clubs in Ankara, selected using a convenient sampling method. “Perceived Helicopter Parent Attitude Scale” and “Adolescent Social Media Addiction Scale” were used in the study. An examination of the skewness-kurtosis values of the data revealed a homogeneous distribution. Accordingly, parametric tests such as the t-test and ANOVA were applied, and a correlation analysis was conducted for the age variable. The results indicate that athletes' perceptions of helicopter parenting by their mothers and fathers are influenced by the gender variable, while other variables have no significant effect. It was also found that the variables used in the study had no effect on the group's levels of social media addiction. Additionally, a low level, negative significant relationship was found between the age variable and athletes' perceived helicopter parenting attitudes and social media addiction.

Keywords: Helicopter parenting, social media addiction, athlete, attitude.

Sorumlu Yazar/ Corresponded Author: Ebru Olcay KARABULUT, **E-posta/ e-mail:** ebolka@hotmail.com

GİRİŞ

Ebeveyn tutumları, bireylerin yetişmesinde, olumlu ve olumsuz davranışlar göstermesinde önemli bir etkiye sahiptir. Bu tutumların olumsuz olması bireylerde iletişim bozuklukları ve bağımlılık gibi davranışlara da sebebiyet verebilmektedir. Günümüzde her alanda etkisi olan internet ve buna bağlı olarak sosyal medya kullanımını da ebeveyn tutumlarına göre şekillenebilmektedir (Okumuş & Parlar, 2018; Akman & Demir, 2023). Çocukların olumlu bir kişilik geliştirebilmesi, toplumda iyi bir yer edinmesi ve sağlam durabilmesi için gerekli olumlu kazanımların temelleri ailede atılmaktadır.

Aile toplumun çekirdeği, temeli ve en küçük yapısıdır. Her toplum kendini oluşturan ailelere dayanır (Ağdemir, 1991). Aynı zamanda aile bireylerin ilk sosyal ortamı, ilk iletişim yeri, sosyal rollerini ve görevlerini öğrendiği, sevgi, ait olma ihtiyaçlarını giderdiği ve gelişip büyüdüğü ortamlardır (Özel & Zelyurt, 2016). Ebeveyn ise çekirdek aile içerisindeki anne babaya verilen isimdir. Ebeveynlik, anne ve babanın, çocuk yetiştirmeye ilgili tutumunu ve çocuğuna/çocuklarına fiziksel, duygusal, zihinsel, sosyal ve ahlaki gelişimi için sağladığı ortama denmektedir (Çetin-Avcı & Güleç-Şatır, 2020). Bu ortam çocukların yaşam ve gelişimlerini etkiler. Bireylerin yaşam ve gelişim süreci incelendiğinde, doğumdan itibaren yetişkinliğe kadarki zaman diliminde anne-babanın tutum ve davranışlarından fazlaca etkilendiği bilinmektedir. Çocukların yetiştirme tarzı, onların ileride eğitim, kariyer ve sosyal ortamlarındaki ilişki ve iletişimde, kişisel ve psikolojik gelişimlerinde büyük önem taşımaktadır. Bu yüzden bir insan yaşamının gelişimi açısından ebeveyn tutumları oldukça önemlidir (Checa & Abundis-Gutierrez, 2017; Lofti ve ark., 2020). Ebeveynlerin çocuk yetiştirmedeki benimsemiş oldukları farklı tutum ve davranışlar çocukların ilerideki gelişim ve davranışlarını da çeşitlendirmektedir.

Günümüzde demokratik, aşırı baskıcı, ilgisiz ve kayıtsız, hoşgörülü tutum gibi birçok ebeveynlik tutumu bulunmaktadır. Anne ve babaların çocuklarına yönelik gösterdikleri davranış ve tutumları araştırıldığında var olan ebeveynlik tiplerine ilave olarak son dönemlerde helikopter ebeveynlik kavramı gündeme gelmiştir (Çetin-Avcı & Güleç-Şatır, 2020). Helikopter ebeveynlik, çocuğun yaşamına gereğinden fazla karışan ve aşırı korumacı bir yaklaşımı temsil etmektedir (Hunt, 2008). Eunjoo ve arkadaşları (2019) helikopter ebeveyn yerine “aşırı ebeveynlik, yoğun ebeveynlik, müdahaleci ebeveynlik gibi kavramların da kullanılabileceğini belirtmiş ve bu ebeveynlik tarzını genç yetişkinlerin olmaları gereken gelişim dönemlerine uygun davranamama durumu” olarak da tanımlanabileceğini ifade etmişlerdir.

Literatür incelendiğinde ergenlerin teknoloji, internet ve sosyal medya bağımlılıkları ile ilgili yapılan çalışmalarda, anne babanın sağlıklı tutum sergilemediği ailelerde çocukların daha fazla internette zaman geçirdiği ve kendilerini ifade etmek için internet ortamındaki sosyal mecraları daha fazla tercih ettikleri görülmektedir. (Campanelli, 2009; High & Caplan, 2009; Demirbozan, 2019; Tetik & Altan, 2021). Ayrıca ailesiyle iletişimi zayıf olan, yeterli desteği alamayan ve tutarlı olmayan davranışlara maruz kalanların daha yoğun sosyal medyaya yöneldikleri de tespit edilmiştir (Campanelli, 2009; Akman & Demir, 2023). Tahtcher ve Goolam (2005) tarafından yapılan çalışmada sosyal becerinin eksikliği ve sosyal destek değişkenlerinin teknoloji ve sosyal medya bağımlılığı için önemli bir risk faktörü olduğunu ve sosyal desteği yeteri kadar göremeyen bireylerin yalnızlık duygularıyla başa çıkmak için farklı arayışlara yöneldikleri tespit edilmiştir.

Ebeveyn tutumları çocuklarının psiko-sosyal gelişimini etkilediği gibi sağlıklı besin tüketimi, kötü davranış ve alışkanlıklardan uzak durmak gibi sağlıklı yaşam davranışlarında da oldukça belirleyici bir faktördür (Kahraman, 2011; Erdoğan, 2013). Sporun da bu olumlu davranışları pekiştirdiği bir gerçektir. Spor sayesinde birey, sosyal statü kazanır, insan ilişkilerini geliştirir, kişilikli ve iradeli olmasına katkı sağlar ve kendine güven duygusu kazanır (Yetim, 2000). Ancak helikopter ebeveynlik tutumunda anne babanın gösterdiği tutum neticesinde çocuklarda olumsuz duygu durumlarına ve davranışlarına sebep olabilmektedir. Helikopter anne-babalar spor yapan çocuğun her işini üstlenme, onlar adına karar verme, plan yapma ve hayatlarına onlar adına şekil verme davranışı içerisindedirler. Spor yapmanın, antrenman, maç, kamp gibi birçok bileşeni vardır. Bu yoğun durumda ebeveynler çocuklarına destek olmak istemektedir. Niyet iyi dahi olsa helikopter tutum evlatlarının içe kapanma, sorumluluklarını yerine getirmeme, depresyon gibi olumsuz duyguları da yaşayabilmektedir (Seval & Genç, 2018). Benzer literatürlere bakıldığında ise ebeveynlerin sergiledikleri tutumların antrenmanlarda veya müsabakalarda çocuklar üzerinde olumlu ve olumsuz yönde etkilerinin olduğunu görülmektedir (Orhan ve ark., 2023; Polat, 2023; Buyrukoğlu ve ark., 2024)

Bu bilgiler ışığında sporcuların helikopter ebeveyn tutumu algıları ve sosyal medya bağımlılıklarının incelenmesi önem arz etmektedir. Literatür incelendiğinde sporcuların anne ve babaları ile ilgili helikopter tutum algıları ve sosyal medya bağımlılığı ile ilişkisini inceleyen çalışmaların çok az olduğu tespit edilmiştir. Bu nedenle çalışmanın amacı, sporcuların algılanan helikopter ebeveynlik tutumu ve sosyal medya bağımlılığı ilişkisinin incelenmesidir.

YÖNTEM

Araştırma grubu

Araştırmanın çalışma grubunu, amaçlı örnekleme yöntemlerinden kolay ulaşılabilir örnekleme yöntemi kullanılarak seçilen yaş ortalaması 22,00±3,15 olan 114 kadın, 157 erkek toplam 271 gönüllü sporcu oluşturmuştur. Çalışmaya dahil edilen sporcuların Ankara’da ikamet etmeleri ve bir spor kulübünde aktif olarak spor yapıyor olma şartı aranmıştır. Araştırma, Gazi Üniversitesi Etik Komisyonu’nun, 26.03.2024 tarih ve 06 sayılı kararıyla etik açıdan bir sakınca bulunmadığına dair onay alınarak başlatılmıştır.

Tablo 1. Araştırma grubunun demografik değişkenleri

Değişkenler		%	f
Cinsiyet	Kadın	114	42,1
	Erkek	157	57,9
Aile Tipi	Geniş Aile	103	38
	Çekirdek Aile	168	62
Anne Eğitim	İlkokul	26	9,6
	Ortaokul	33	12,2
	Lise	101	37,3
	Üniversite	86	31,7
	Lisansüstü	25	9,2
Baba Eğitim	İlkokul	17	6,3
	Ortaokul	38	14
	Lise	77	28,4
	Üniversite	115	42,4
	Lisansüstü	24	8,9

Veri toplama araçları

Araştırmada veri toplama aracı olarak iki adet ölçek kullanılmıştır. İlk ölçek, ebeveynlik tutumlarını ölçebilmek amacıyla Yılmaz (2019)’un Türkçe’ye uyarladığı “Algılanan Helikopter Ebeveyn Tutum Ölçeği (AHETÖ)” dir. 4’lü likert tipi olan bu ölçek 21 maddeden oluşmaktadır. Ölçekte anne ve baba bölümleri ayrı ayrı puanlanmaktadır. Ölçekten alınabilecek en yüksek puan 84, en düşük puan 21’dir. Ölçeğin alt boyutlarının iç tutarlılık katsayıları 0,83-0,76 arasında değişmektedir. İkinci ölçek ise Orbatu ve arkadaşları (2020) tarafından geliştirilen “Ergenlerde Sosyal Medya Bağımlılık Ölçeği (ESMBÖ)”dir. Ölçek 13 maddeden oluşmaktadır. Madde puanları 1’den 5’e doğru arttıkça bağımlılık düzeyi de artmaktadır. Ölçeğin Cronbach alfa iç tutarlılık katsayısı 0,869 olarak bulunmuştur.

Verilerin toplanması/işlem yolu

Bu araştırma Gazi Üniversitesi Etik Komisyonu onayı sonrasında başlamıştır. Ölçekler ve kişisel bilgi formu hazırlanıp araştırmacı tarafından sporculara yüz yüze uygulanmıştır. Veri toplama süreci 20 gün sürmüştür sonra veriler SPSS paket programına aktarılmıştır.

Verilerin analizi

Veriler incelenmiş, hatalı ve uygun olmayan formlar çıkartılmış ve sağlıklı verilere normal dağılıma uygunluğu, çarpıklık-basıklık değerleri incelenmiş, ESMBÖ'nin çarpıklık değerinin (-0,324), basıklık değerinin (-0,340), AHETÖ-Anne Formu'nun çarpıklık değerinin (0,108), basıklık değerinin (-0,503) ve AHETÖ-Baba Formu'nun çarpıklık değerinin (0,293), basıklık değerinin ise (0,182) olduğu bu değerler ile de normallik varsayımını sağladığı tespit edilmiştir (Morgan ve ark., 2004). Bu doğrultuda parametrik testlerden t-Testi ve Anova testi uygulanmış, yaş değişkeni için ise korelasyon analizi yapılmış, bulgular tablolara dönüştürülmüştür.

BULGULAR

Tablo 2. Araştırma grubunun ESMBÖ ve AHETÖ -Anne Formu ve Baba Formu'na ilişkin betimsel istatistikler

Ölçekler	N	\bar{x}	Ss	Min	Max	Skewness	Kurtosis
ESMBÖ	271	46,06	11,39	13	65	-0,324	-0,340
AHETÖ-Anne Formu	271	52,88	0,63	28	79	0,108	-,503
AHETÖ- Baba Formu	271	48,36	0,67	21	83	0,293	0,182

Tablo 2 incelendiğinde, ESMBÖ'nin çarpıklık değerinin (-0,324), basıklık değerinin (-0,340) olduğu, AHETÖ-Anne Formu'nun çarpıklık değerinin (0,108), basıklık değerinin ise (-0,503) olduğu ve AHETÖ-Baba Formu'nun çarpıklık değerinin (0,293), basıklık değerinin ise (0,182) olduğu bu değerler ile de normallik varsayımını sağladığı görülmektedir.

Tablo 3. Araştırma grubunun cinsiyet değişkenine göre t- testi sonuçları

Ölçekler	Cinsiyet	N	$\bar{X}\pm S.s$	t	p
ESMBÖ	Kadın	114	45,21±10,14	-1,085	0,279
	Erkek	157	46,68±12,21		
AHETÖ-Anne Formu	Kadın	114	48,69±9,36	-6,053	0,000*
	Erkek	157	55,93±10,19		
AHETÖ- Baba Formu	Kadın	114	45,06±10,59	-4,330	0,000*
	Erkek	157	50,75±10,81		

*p<0,05

Tablo 3'e göre ESMBÖ toplam ortalamaları cinsiyet değişkenine göre farklılık göstermemektedir (p>0,05). Ayrıca AHETÖ-Anne ve Baba formu puan ortalamalarında cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklılık tespit edilmiştir (p<0,05).

Tablo 4. Araştırma grubunun Aile Tipi değişkenine göre t testi sonuçları

Ölçekler	Aile Tipi	N	$\bar{X} \pm S.s$	t	p
ESMBÖ	Geniş Aile	103	44,86±10,97	-1,381	0,169
	Çekirdek Aile	168	46,80±11,61		
AHETÖ-Anne Formu	Geniş Aile	103	52,73±10,03	0,307	0,759
	Çekirdek Aile	168	53,14±11,18		
AHETÖ-Baba Formu	Geniş Aile	103	48,34±10,92	0,031	0,975
	Çekirdek Aile	168	49,38±11,36		

*p<0,05

Tablo 4'e göre ESMBÖ ve AHETÖ-Anne ve Baba formu toplam ortalamaları aile tipi değişkenine göre farklılık göstermemektedir (p>0,05).

Tablo 5. Araştırma grubunun anne eğitim durumu değişkenine göre Anova testi sonuçları

Ölçekler	Anne Eğitim	N	\bar{X}	Ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	KO	F	p
ESMBÖ	İlkokul	26	45,88	9,44	Gruplararası	428,42	4	107,10	0,823	0,512
	Ortaokul	33	44,27	11,68	Gruplariçi	34630,37	266	130,18		
	Lise	101	45,17	10,69	Toplam	35058,80	270			
	Üniversite	86	47,17	12,06						
	Lisans Üstü	26	48,40	13,24						
AHETÖ-Anne Formu	İlkokul	26	52,61	11,55	Gruplararası	247,02	4	61,75	0,622	0,647
	Ortaokul	33	51,48	10,31	Gruplariçi	26407,93	266	99,27		
	Lise	101	53,66	9,15	Toplam	26654,95	270			
	Üniversite	86	54,33	9,65						
	Lisans Üstü	26	54,65	11,83						
AHETÖ-Baba Formu	İlkokul	26	48,26	12,99	Gruplararası	81,22	4	20,30	0,164	0,957
	Ortaokul	33	48,72	11,11	Gruplariçi	33017,33	266	124,12		
	Lise	101	47,98	11,19	Toplam	33098,56	270			
	Üniversite	86	48,24	9,53						
	Lisans Üstü	26	49,92	13,79						

*p<0,05

Tablo 5'e göre ESMBÖ ve AHETÖ-Anne ve Baba formu toplam ortalamaları anne eğitim durumu değişkenine göre farklılık göstermemektedir (p>0,05).

Tablo 6. Araştırma grubunun baba eğitim durumu değişkenine göre Anova testi sonuçları

Ölçekler	Baba Eğitim	N	\bar{X}	Ss	Varyans Kaynağı	KT.	sd	KO	F	p
ESMBÖ	İlkokul	17	44,64	8,41	G.ararası	729,83	4	182,459	1,414	0,230
	Ortaokul	38	44,68	9,94	G.içi	34328,96	266	129,056		
	Lise	77	44,93	9,59	Toplam	35058,80	270			
	Üniversite	115	46,53	13,35						
	Lisans Üstü	24	50,62	9,81						
AHETÖ- Anne Formu	İlkokul	17	52,23	9,03	G.ararası	147,10	4	36,777	0,332	0,856
	Ortaokul	38	51,55	11,26	G.içi	29455,57	266	110,735		
	Lise	77	53,83	10,31	Toplam	29602,67	270			
	Üniversite	115	52,74	10,90						
	Lisans Üstü	24	53,12	8,87						
AHETÖ- Baba Formu	İlkokul	17	48,29	11,35	G.ararası	45,25	4	11,314	0,091	0,985
	Ortaokul	38	48,45	11,63	G.içi	33053,30	266	124,261		
	Lise	77	47,93	11,09	Toplam	33098,56	270			
	Üniversite	115	49,96	11,11						
	Lisans Üstü	24	48,33	11,05						

*p<0,05

Tablo 6'ya göre ESMBÖ ve AHETÖ-Anne ve Baba formu toplam ortalamaları baba eğitim durumu değişkenine göre farklılık göstermemektedir (p>0,05).

Tablo 7. Araştırma Grubunun Yaş değişkenlerine ilişkin korelasyon

		ESMBÖ	AHETÖ- Anne Formu	AHETÖ- Baba Formu
Yaş	r	-0,186**	-0,238**	-0,167**
	p	0,002	0,000	0,006
	N	271	271	271

**p<0.01

Tablo 7'e göre yaş değişkeni ile ESMBÖ puan ortalamaları arasında ODKÖ ile EEÖ puan ortalamaları arasında düşük düzeyli ve negatif yönlü ($r=-0,186$), AHETÖ-Anne Formu puan ortalamaları arasında düşük düzeyli ve negatif yönlü ($r=-0,238$), AHTÖ-Baba formu puan ortalamaları arasında düşük düzeyli ve negatif yönlü ($r=-0,167$) anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir.

Tablo 8. Araştırma Grubunun korelasyon analizi sonuçları

		AHETÖ-Anne Formu	AHETÖ-Baba Formu
ESMBÖ	r	-0,054	-0,058
	p	0,373	0,356
	N	271	271

**p<0.01

Tablo 8'e göre araştırma grubunun ESMBÖ ile AHETÖ- Anne Formu puan ortalamaları arasında ($r=-0,054$; $p> 0,01$) ve AHETÖ- Baba Formu puan ortalamaları arasında bir ilişki ($r=-0,058$; $p> 0,01$) tespit edilememiştir.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Araştırmanın bu bölümünde sporcularda algıladıkları helikopter ebeveyn tutumları ile sosyal medya bağımlılıkları arasındaki ilişki ile ilgili bulgular değerlendirilmiştir. Araştırmada cinsiyet değişkenine göre sosyal medya bağımlılık düzeylerinde anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir (Tablo 3; $p>0,05$). Bu duruma göre araştırma grubunun sosyal medyaya olan bağımlılık düzeylerinin benzer olduğu söylenebilir. Bu bulgu Yüksel-Şahin ve Öztoprak (2019), Yıldırım (2016) ve Yaygır (2018)'in çalışma bulguları ile paralellik göstermektedir. Ortalamalara bakıldığında ise kadın sporcuların sosyal medya bağımlılık puan ortalamalarının erkeklere oranla daha düşük olduğu görülmektedir. Karacan-Doğan ve Durmuş (2023) yaptıkları bir çalışmada kadın dansçıların sosyal medyayı daha bilinçli kullandıklarını belirtmiştir. Tabloda ayrıca algılanan helikopter tutumu anne ve baba formlarında anlamlı farklılık tespit edilmiştir ($p<0,05$). Erkeklerin puan ortalamaları kadınlardan yüksek bulunmuştur. Bu durumda erkeklerin annelerini ve babalarını daha yüksek düzeyde helikopter ebeveyn olarak algıladıkları söylenebilir.

Aile tipi değişkeni ile sosyal medya bağımlılık düzeyleri arasında anlamlı farklılık olmadığı tespit edilmiştir (Tablo 4; $p>0,05$). Puan ortalamalarına bakıldığında ise geniş ailede büyüyenlerin sosyal medya bağımlılık puan ortalamalarının daha düşük olduğu görülmektedir. Geniş aile yapısındaki iletişimin bu sonucu etkilediği düşünülebilir. Yiğit (2017) yapmış olduğu çalışmada bağımlı olmayan ergenlerin geniş ailede büyüdüklerini belirtmiştir. Özdemir (2019) yaptığı çalışmada ise aile ile yaşayanların yalnız ve arkadaşlarla yaşayanlardan daha düşük sosyal medya bağımlılığına sahip olduğunu belirtmiştir. Tablo 4'te ayrıca çekirdek ailede büyüyenlerin geniş ailede büyüyenlere oranla daha yüksek helikopter ebeveyn tutum algısı puan ortalamasına sahip olduğu ancak aralarındaki farkın istatistiksel olarak anlamsız olduğu tespit edilmiştir. Günümüz şartlarında aile yapısı değişmiş, geniş aile yapılarının yerini çekirdek aile almış, aile kavramının işlevi değişmiş, boşanmalar sebebi ile tek ebeveynlik artmış ve küçülen aile yapılarında çocuğun anlam, önem ve değerinin farklılaşması çocuk merkezli aile yapılarını daha çoğalmıştır (Circi & Akbaş, 2023). Ayrıca cep telefonu, akıllı saat gibi teknolojik aletlerle çocuk ve ebeveyn arasında görünmez bir bağ oluşmuş ve ebeveynlerin her an çocuklarına ulaşma isteğinin artmasına neden olmuştur (Lemoyne & Buchanan, 2011; Kelly ve ark., 2017; Fidan & Seferoğlu, 2020). Yapılan araştırmalarda çocuklarına aşırı derecede ilgili ve kontrollü davranan ebeveynlerin tek ya da az çocuklu ailelerde gözlendiği tespit edilmiştir (Gui & Koropecykj-Cox, 2016; Kwon ve ark., 2017). Sporcu çocuğu olan ebeveynlerin de bu davranışı göstermeleri olağan karşılanabilir. Çünkü çocuğun her anında yanında olamayan

ebeveynler, antrenman, maç gibi faaliyetin önünde veya sonunda haber almak, iyi olduğundan emin olmak için kontrol etme isteği içerisine gidebilmektedirler.

Araştırmada diğer bulgu anne eğitim durumu değişkeni ile ESMBÖ puan ortalamaları arasında anlamlı ilişki olmadığı şeklindedir (Tablo 5, $p>0,05$). Cuma (2020) bu durumu annelerin eğitim seviyelerinde farklılık olsa da kendilerinin de gelişen teknolojiye ayak uydurarak sosyal medyayı aktif biçimde kullanması ve neticesinde de iletişimin zayıflamış olmasından kaynaklanabileceğini belirtmiştir. Argın (2013), Atalay (2014) ve Cuma (2020) farklı gruplarla yaptıkları çalışmalarda benzer sonuçlar elde etmişlerdir. Anne eğitim durumu değişkeni ile AHETÖ anne-baba formu puan ortalamaları arasında da anlamlı farklılık olmadığı tespit edilmiştir. Annenin çocuk yetiştirmedeki önemi büyüktür. Ortaya çıkan bu sonuca göre annenin eğitim seviyesi ne olursa olsun çocukların üzerindeki tutumlarını etkilemediği, tüm annelerin bu konuda bilinçli ve doğru davranışlar sergilediği söylenebilir. Kahveci (2022), Özbek (2022), Altun (2022) ve Çakırlı (2017) farklı gruplarla çalışmalarda bulunmuş ve benzer bulgular elde etmişlerdir. Literatürde anne eğitiminin helikopter ebeveynlik algısına etkisinin olduğu çalışmalarda bulunmaktadır (Artır, 2022). Aradaki farklılıkların kültürel farklılıklardan ve ebeveynlerin yetiştirilme tarzlarından (Kwon ve ark., 2016) kaynaklandığı söylenebilir.

Araştırmadaki bir başka bulguda baba eğitim düzeyinin sporcuların sosyal medya bağımlılık düzeylerini etkilemediği şeklindedir (Tablo 6, $p>0,05$). Bu durumda babaların eğitim seviyesi ne olursa olsun çocuklardaki sosyal medya, internet gibi dijital platformları kullanma sıklıklarının etkilemediği söylenebilir. Araştırma grubunu oluşturan sporcuların yaş itibari ile ergenlik döneminde olmaları, genelinin telefonunun olması ve sosyal medyanın gençler arasında çok kullanılması bu sonucu etkileyebilir. Ayrıca bu durum ebeveynlerin de sosyal medyayı sıklıkla kullanmalarından dolayı zayıf iletişim kurmalarının sonucu da olabilir. Kırlioğlu ve ark., (2023), Atalay, (2014) ve Cuma (2020) farklı gruplarla yaptıkları çalışmalarda benzer bulgular tespit etmişlerdir. Gökçearsan ve Günbatır'da (2012) internet bağımlılığı konulu çalışmasında benzer bulgular elde etmiştir. AHETÖ anne- baba formu puan ortalamaları ile baba eğitim durumu değişkenine bakıldığında da anlamlı farklılık tespit edilmemiştir (Tablo 7). Bu durumda babanın eğitim durumunun anne veya babayı helikopter ebeveyn olarak algılamalarına etkisi olmadığı söylenebilir. Kavas (2019) çalışmasında babaların genellikle oğullarıyla ilgilenemediklerini, zaman ayıramadıklarını belirtmiştir. Yılmaz (2021), Sarıdaş (2021), Kahveci (2022) ve Gündüz- Algünerhan (2017) ise çalışmalarında ergenlerin ebeveyn tutum algılarının baba eğitim durumu değişkeninden etkilenmediğini tespit etmişlerdir.

Araştırmadaki diğer bulgu ise yaş değişkeni ile ESMBÖ puan ortalamaları arasında negatif yönde düşük düzeyde ilişki olduğudur (Tablo, 7). Bu duruma göre yaş arttıkça sporcuların sosyal medya bağımlılık düzeyleri ve ebeveynlerini helikopter olarak algılama düzeylerinin düştüğü söylenebilir. Yaş itibari ile büyük olan sporcuların sosyal medyada fazla zaman geçirmenin olumsuz sonuçlarının farkında olması ve daha kontrollü davranışlar sergilemesinin etkisi olduğu söylenebilir. Koçak ve Şimşek (2023) ve Terzioğlu (2022) yapmış oldukları çalışmada yaşı küçük olanların büyük olanlara oranla daha yüksek sosyal medya bağımlılık düzeylerine sahip olduklarını tespit etmiştir. Çayırılı (2017), Monacis ve arkadaşları (2017) ve Soyöz-Semerci ve Balcı (2020) farklı bir grupla yaptığı çalışmasında benzer bulgular tespit etmiştir.

Tabloda ayrıca yaş değişkeni ile AHEÖ anne ve baba formu puan ortalamaları arasında da negatif yönde düşük düzeyde ilişki olduğu görülmektedir (Tablo 7). Bu bulguya göre yaş arttıkça sporcuların ebeveynlerini helikopter olarak algılama düzeylerinin düştüğü söylenebilir. Yaşın ve buna bağlı olarak da spor yaşının artması ile birlikte sporcular da kendini geliştirmekte ve sporun bireye kattığı kendine güvenme, bağımsız hareket edebilme, yüksek öz saygı gibi olumlu davranışlar gelişmektedir. Bu olumlu davranışlar ebeveynler tarafından da gözlemlenip güven duygusu geliştirmesi devamında da çocuklarına daha düşük helikopter tutum gösterdikleri düşünülebilir. Helikopter tutum sergileyen babalar genel olarak ahlaki davranışlar veya güvenli davranışlar konularında helikopter tutum sergilemekte, anneler ise her konuda helikopter tutum sergilemektedir (Loftis, 2014). Hong ve arkadaşları (2015)'e göre helikopter tutum çocuklar daha küçükken kendini gösteren bir tutumdur ve ev ödevlerini yapmak, teşekkür et demek, dik otur demek bunlara örnek olarak verilmektedir. Bradley-Geist ve Olson-Buchanan (2014) yaptıkları çalışmada küçük kardeşlerin anne babayı daha aşırı ilgili bulduklarını tespit etmiştir. Özbek (2022) ve Artır (2022) çalışmalarında yaşın helikopter ebeveyn algısına etkisi olduğu ve yaşın artması ile helikopter algısının düştüğü bulgularını tespit etmişleridir.

Araştırmadaki son bulguda grubun ESMBÖ ile AHETÖ- Anne Formu ve AHETÖ- Baba Formu puan ortalamaları arasında bir ilişki tespit edilememiş olmasıdır (Tablo 8). Ortaya çıkan bu sonuca göre sporcuların sosyal medya bağımlılık düzeyleri ile annenin veya babanın helikopter ebeveynlik gösterme düzeyleri arasında bir ilişki olmadığı söylenebilir. Literatür bu konuda tartışma yapmak için çok yetersiz olduğundan benzer çalışmalardan yararlanılmaya çalışılmıştır. Örneğin, Merde (2023) çalışmasında baba ve ergen ilişkisinin dijital oyun bağımlılığını etkilediğini, babanın ilgisinin artışı ile bağımlılık arasında negatif yönlü ilişki

olduğunu tespit etmiştir. Baykan (2014) ise lise öğrencilerinin anne-baba tutumları ve internet bağımlılığı konulu çalışmasında tutumlar ve bağımlılık arasında pozitif yönlü bir ilişki olduğunu tespit edilmiştir. Bu bulguların araştırma bulguları ile benzerlik göstermemesi kullanılmış olan farklı ölçeklerden ve gruplardaki farklı kişilik özelliklerinden kaynaklandığı söylenebilir. Araştırma grubunun sporcular olması da bu farklılığın en önemli sebeplerinden birisi olabilir. Ayrıca çocuklar ve gençler dijital bir dünyaya gözlerini açmıştır ve cep telefonu, tablet gibi aletleri daha iyi kullanmaktadır. Bazen de ebeveynler bu elektronik aletleri çocukların susturucusu olarak kullanabilmektedir. Bebekliklerinden beri dijital ortamın içinde bulunan çocukların ebeveynlerin tutumlarından etkilenmemeleri de normal karşılanabilir.

Araştırma sonuçlarına göre, sporcuların cinsiyet değişkeninin sosyal medya bağımlılık düzeylerini etkilemediği ancak helikopter ebeveyn tutumu algısını etkilediği, erkek sporcuların kadınlara oranla daha yüksek helikopter ebeveyn algısına sahip oldukları belirlenmiştir. Sonuçlarda ayrıca yaş değişkeni ile sosyal medya bağımlılığı ve helikopter ebeveyn tutum algısı arasında ilişki tespit edilmiştir. Yaşın artması sporcuların sosyal medyada geçirdikleri sürenin azalmasına ve ebeveynlerini helikopter olarak algılamalarında düşüşe sebep olduğu görülmüştür. Sporcuların ebeveynlerinin helikopter gibi başlarında dönmesi, onların her hareketini kontrol etmesi veya onlar adına karar vermesinin de sosyal medya bağımlılıklarına bir etkisinin olmadığı belirlenmiştir. Sporcuların aile tipi, kardeş sayısı, anne ve babanın eğitim düzeyi gibi kişisel özelliklerinin sosyal medya bağımlılık düzeylerinde ve helikopter ebeveyn tutumu algılarında etkili olmadığı tespit edilmiştir.

Öneriler

Bu bilgiler ışığında, sporcu çocukları olan ebeveynlere yetkili ve etkili kişiler tarafından sağlıklı ebeveyn tutumları hakkında eğitici bilgilerin verileceği çalışmaların yapılması önerilebilir. Ayrıca ebeveynlere çocuk yetiştirmede cinsiyetçi yaklaşımda bulunmamalarına dair bilgilendirme yapılabilir. Sporculara sosyal medya bağımlılığının olumsuz sonuçları hakkında farkındalık eğitimleri verilerek, daha etkili zaman yönetimi için fırsatlar sunulabilir. Sporcular ve ebeveynlerinin helikopter tutumları hakkında yapılan çalışmaların azlığı göz önünde bulundurulduğunda ise, daha fazla sporcu örnekleminde, farklı yaş gruplarında, farklı branşlarda da bu konunun çalışılması önerilebilir. Ayrıca helikopter tutumun ebeveynlerin yetiştirme tarzları ile ilgili olduğu düşünüldüğünde ebeveynlerin de kendi ebeveynlerine olan tutum algıları da incelenebilir.

KAYNAKLAR

- Ağdemir, S. (1991). Aile ve eğitim. *Aile ve Toplum*, 1(1), 1-4. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/198056>
- Altun, D. (2022). *Ergenlerde sosyal medya bağımlılığının ebeveyn tutumları ile ilişkisi* (Tez No. 749015) [Yüksek Lisans Tezi, KTO Karatay Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Akman T. P., & Demir, M. (2023). Sosyal medya fenomenlerine bağlanmışlık ile algılanan helikopter ebeveyn tutumları arasındaki ilişki. *Online Journal of Technology Addiction and Cyberbullying*, 10(1), 17-36. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/2977923>
- Argın, S. F. (2013). *Ortaokul ve lise öğrencilerinin sosyal medyaya ilişkin tutumlarının incelenmesi (Çekmeköy örneği)* (Tez No. 327660) [Yüksek Lisans Tezi, Yeditepe Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Artır, E. K. (2022). *Helikopter ebeveyn tutumu ile yetişen annelerin kendi öz yeterlilik inançları ile çocuklarının öz düzenleme becerileri arasındaki ilişkinin çeşitli değişkenlere göre incelenmesi* (Tez No. 812930) [Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Atalay, R. (2014). *Lise öğrencilerinin sosyal medyaya ilişkin tutumları ile algıladıkları sosyal destek düzeyleri arasındaki ilişki (Bahçelievler ilçesi örneği)* (Tez No. 381759) (Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Baykan, N. (2014). *Anne-baba tutumları ile internet bağımlılık düzeyi arasındaki ilişkinin incelenmesi (Sultanbeyli ilçesi örneği)* (Tez No. 393209) [Yüksek Lisans Tezi, Yeditepe Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Bradley-Geist, J., & Olson-Buchanan, J. (2014). Helicopter parents: An examination of the correlates of overparenting of college students. *Education Training*, 56(4), 314-328. <https://doi.org/10.1108/ET-10-2012-0096>
- Buyrukoğlu, E., Tanir, H., Özdemir, M., & Karagöz, S. (2024). Futbol, Voleybol ve Basketbol branşlarında aktif olarak yer alan amatör sporcuların algılanan başarı motivasyonu ile ebeveyn tutumlarının incelenmesi. *The Online Journal of Recreation and Sports*, 13(2), 172-183. <https://doi.org/10.22282/tojras.1435804>
- Campanelli, E. (2009). *The internet's impact on social isolation* [Unpublished Master's Thesis]. Kean University.
- Cavga, Z. (2019). *Lise öğrencilerinde aile yaşam doyumu ile psikolojik dayanıklılık ve sosyal medya kullanım bozukluğu arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Tez No. 586513) [Yüksek Lisans Tezi, Sabahattin Zaim Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Checa, P., & Abundis-Gutierrez A. (2017). Parenting and temperament influence on school success in 9-13 year olds. *Frontiers in Psychology*, (8), 543.
- Circi, C., & Akbaş, Ö. (2023 February 13-14). A new trend in parenting in Turkey's changing family structure: Helicopter parenting. Skenderi, L. (Edt.) 3. *International Antalya Scientific Research and Innovative, Studies Congress* (pp.728-737), Antalya, Türkiye.
- Cuma, Y. (2020). *Ergenlerde sosyal medya bağımlılığı, ruhsal sorunlar ve sosyal beceri arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Tez No. 640546) [Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Çakırlı, N. (2017). *Anne-babaların çocuk yetiştirme tutumları ile 5-6 yaş aralığındaki çocukların özgüven düzeyinin incelenmesi* [Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Doğu Akdeniz Üniversitesi.
- Çayırılı, E. (2017). *Sosyal medya kullanım özelliklerinin kişilik yapılanmaları, yaşam doyumu ve depresyon açısından incelenmesi* (Tez No. 475936) [Yüksek Lisans Tezi, Işık Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Çetin-Avcı, S., & Güleç-Şatır, D. (2020). Yeni bir kavram: Helikopter ebeveynlik. *Ordu Üniversitesi Hemşirelik Çalışmaları Dergisi*, 3(2), 163-168. <https://doi.org/10.38108/ouhcd.738884>
- Demirbozan, N. (2019). *Ergenlerde dijital oyun bağımlılığının anne baba tutumu ve benlik saygısı ile ilişkisinin incelenmesi* (Tez No. 547745) [Yüksek Lisans Tezi, Üsküdar Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.

- Erdoğan, G. (2013). *13-18 yaş obez tanısı almış ergenlerin anne-baba tutumu ve sosyal fizik kaygı ile ilişkisinin normal ergenlerle karşılaştırılması* (Tez No. 344822) [Yüksek Lisans Tezi, Maltepe Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Eunjoo, J., Woosang, H., Seonghee, K., Hyelim, S., Yue, Z., & Zhenqiang Z. (2019). Relationships among helicopter parenting, self-efficacy, and academic outcome in American and South Korean college students. *Journal of Family Issues*, 40(18), 2849-2870.
- Gökçearslan, Ş., & Günbatır, M. S. (2012). Orta öğrenim öğrencilerinde internet bağımlılığı. *Eğitim Teknolojisi Kuram ve Uygulama*, 2 (2), 10-24.
- Gui, T., & Koropecykj-Cox, T. J. (2016). I am the only child of my parents: Perspectives on future elder care for parents among Chinese only-children living overseas. *Journal of Cross-Cultural Gerontology*, 31(3), 255-275.
- Gündüz-Algünerhan, R. (2017). *12-14 yaşındaki ergenlerde algılanan ana baba tutumları benlik algısı ve psikolojik sağlamlık* (Tez No. 458551) [Yüksek Lisans Tezi, Gelişim Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- High, A. C., & Caplan, S. E. (2009). Social anxiety and computer-mediated communication during initial interactions: Implications for the hyperpersonal perspective. *Computers in Human Behavior*, 25(2), 475-482. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2008.10.011>
- Hong, J. C., Hwang, M. Y., Kuo, Y. C., & Hsu, W. Y. (2015). Parental monitoring and helicopter parenting relevant to vocational student's procrastination and selfregulated learning. *Learning and Individual Differences*, 42, 139-146.
- Hunt, J. (2008). Make room for daddy and mommy: Helicopter parents are here. *The Journal of Academic Administration in Higher Education*, 4(1), 9-11. http://millennialleaders.com/Helicopter_Parents.pdf
- Kahraman, S. (2011). *Çocukların algıladıkları ebeveyn tutumlarının sigara algıları üzerine etkisinin incelenmesi* (Tez No. 281956) [Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Kahveci, S. (2022). *Sınavla öğrenci alan okullardaki öğrencilerin, velilerinin helikopter ebeveyn tutumlarına ilişkin algıları: Merkezefendi İlçe Örneği* [Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Pamukkale Üniversitesi.
- Karacan-Doğan, P., & Durmuş, G. (2023). Salon dansçıları ve halk oyuncularının beden imgesi esnekliği ile görünümle ilişkili sosyal medya bilinci arasındaki ilişkinin incelenmesi. *ROL Spor Bilimleri Dergisi, Özel Sayı* (1), 721-738. <https://doi.org/10.5281/zenodo.8405315>
- Karasar, N. (2011). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Nobel Yayınları.
- Kavas, S. (2019). *Yetişkin erkeklerin dürtüsel davranış, duygu düzenleme ve duyguları ifade eğilimlerinin algılanan babalık biçimi ve babaya duygusal erişilebilirlik açısından incelenmesi* (Tez No. 583652) [Yüksek Lisans Tezi, Üsküdar Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Kelly, L., Duran, R. L., & Miller-Ott, A. E. (2017). Helicopter parenting and cell-phone contact between parents and children in college. *Southern Communication Journal*, 82(2), 102-114. <https://doi.org/10.1080/1041794X.2017.1310286>
- Kırlioğlu, M., Kayaalp, A., & Arslan, S. (2023). Güncel bir sorun olarak çocuklarda ekran bağımlılığı ve ebeveyn tutumları. *Türkiye Sosyal Hizmet Araştırmaları Dergisi*, 7(2), 118-131. DOI: 10.55109/tushad.1360037
- Koçak, Ç. V., & Şimşek, S. (2023). Sporcularda sosyal medya bağımlılığı ve uyku kalitesi ilişkisi. *The Online Journal of Recreation and Sports*, 12(4), 759-765. <https://doi.org/10.22282/tojras.1318963>
- Kwon, K. A., Yoo, G., & Bingham G. E. (2016). Helicopter parenting in emerging adulthood: Support or barrier for Korean college students psychological adjustment? *Journal of Child and Family Studies*, 25(1), 136-145.
- Kwon, K. A., Yoo, G., & De Gagne J. C. (2017). Does culture matter? A Qualitative inquiry of helicopter parenting in Korean American college students. *Journal of Child and Family Studies*, 26(7), 1979-1990.

- Le Moyne, T., & Buchanan, T. (2011). Does “Hovering” matter? Helicopter parenting and its effect on wellbeing. *Sociological Spectrum*, 31(4), 399-418.
- Loftis, L. (2014, April 17). Things we don’t discuss about helicopter parenting but should. *The Federalist*. <http://thefederalist.com/2014/04/17/9-things-we-dont-discuss-about-helicopter-parentingbut-should/>
- Lotfi, S., Meydan, S., & Erbaş K. (2020). Investigation of the effects of perceived helicopter mother attitude on self-esteem and negative problem orientation in University students. *Archives of Health Science and Research*, 7(3), 231-237.
- Merde, E. (2023). *Dijital oyun bağımlılığı ve baba-ergen ilişkisi* (Tez No. 814501) [Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Monacis, L., De Palo, V., Griffiths, M. D., & Sinatra, M. (2017). Social networking addiction, attachment style, and validation of the Italian version of the bergen social media addiction scale. *Journal of Behavioral Addictions*, 6(2), 178–186.
- Morgan, G. A., Leech, N. L., Gloeckner, G. W., & Barrett, K. C. (2004). *SPSS for introductory statistics: Use and interpretation*. New Jersey London: Psychology Press.
- Okumuş, V., & Parlar, H. (2018). Çocukların sosyal medya kullanım amaçları ve ebeveyn tutumları. *İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 17(33), 357-367.
- Orbatu, D., Eliaçık, K., Alaygut, D., Hortu, H., Demirçelik, Y., Bolat, N., ... et al. (2020). Ergenlerde sosyal medya bağımlılık ölçeğinin geliştirilmesi: Geçerlilik ve güvenilirlik çalışması. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 21, 56-61.
- Orhan, S., Elmas, L., Atıcı, A. R., Erbaş, M. K., & Karahan, M. (2023). Genç takım sporcularında anne-baba tutumları ile prososyal ve antisosyal davranışlar arasındaki ilişki: Kesitsel araştırma. *Türkiye Klinikleri Journal of Sports Sciences*, 15(3), 413-421.
- Özbek, T. (2022). *Bireylerin algılanan helikopter ebeveyn tutumları ile psikolojik iyi oluş düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Tez No. 725637) [Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Özdemir, Z. (2019). Üniversite öğrencilerinde sosyal medya bağımlılığı. *Beykoz Akademi Dergisi*, 7(2), 91-105. <https://doi.org/10.14514/byk.m.26515393.2019.7/2.91-105>
- Özel, E., & Zelyurt, H. (2016). Anne baba eğitiminin aile çocuk ilişkilerine etkisi. *Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi*, 16(36), 9-34.
- Polat, M. (2023). *Antrenörlerin bakış açısından olumsuz ebeveyn davranışları* (Tez No.821561) [Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Sarıdaş, E. (2021). *Ebeveyn tutumlarının ergen bireylerdeki somatik belirti ve yaşam doyumuna etkisi* (Tez No. 722703) [Yüksek Lisans Tezi, Okan Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Seval, M. V., & Genç, B. (2018, Ekim 22-24). *Annem başımda helikopter gibi dönüyor: Helikopter ebeveynlik ve olumsuz etkileri [Konferans Sunumu]*. Uluslararası IV. Çocuk Gelişimi Kongresi, Ankara, Türkiye.
- Soyöz-Semerci, Ö. U., & Balcı, E. V. (2020). Lise öğrencilerinde dijital oyun bağımlılığı üzerine bir alan araştırması: Uşak Örneği. *Journal of Humanities and Tourism Research*, 10(3), 538-567. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/1467847>
- Terzioğlu, E. (2022). *Ergenlerde sosyal medya bağımlılığı ile uyku kalitesi arasında yalnızlığın aracı rolü* (Tez No.728367) [Yüksek Lisans Tezi, Rumeli Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Tetik, G., & Aktan, Z. D. (2021). Ergenlerde algılanan ebeveyn tutumu ve duygusal zekâ arasındaki ilişkide, dijital oyun bağımlılığının aracı rolünün incelenmesi. *Klinik Psikiyatri Dergisi*, (24), 181-190.

- Thatcher, A., & Goolam, S. (2005). Development and psychometric properties of the problematic Internet use questionnaire. *South African Journal of Psychology*, 35(4), 793- 809. <https://hdl.handle.net/10520/EJC98345>
- Yaygır, C. (2018). *Üniversite öğrencilerinde internet bağımlılığı depresyon ve benlik saygısı arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Tez No. 529135) [Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Gelişim Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Yetim, A. (2000). Sporun sosyal görünümü. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 5(1), 63-72.
- Yıldırım, M. S. (2016). *Ergenlerde internet bağımlılığının obezite ve benlik saygısı ile ilişkisinin incelenmesi* (Tez No.413425) [Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Gelişim Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Yılmaz, H. (2019). İyi ebeveyn, çocuğu için her zaman her şeyi yapan ebeveyn değildir: Algılanan helikopter ebeveyn tutum ölçeği (AHETÖ) geliştirme çalışması. *Journal of Early Childhood Studies*, 3(1), 3-30. <https://doi.org/10.24130/eccd-jecs.1967201931114>
- Yılmaz, H. (2021). *Özel yetenekli ergenlerin algıladıkları helikopter ebeveyn tutumunun psikolojik sağlık düzeylerine etkileri* (Tez No.708678) [Yüksek Lisans Tezi, KTO Karatay Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Yiğit, E. (2017). *Çocukların dijital oyun bağımlılığında ailelerin bazı değişkenler açısından incelenmesi* (Tez No. 480165) [Yüksek Lisans Tezi, Yüzüncü Yıl Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Yüksel-Şahin, F., & Öztoprak, Ö. (2019). Ergenlerin sosyal medya bağımlılığı düzeylerinin benlik saygısına göre incelenmesi. *IBAD Sosyal Bilimler Dergisi, (Özel Sayı)*, 363-377. <https://doi.org/10.21733/ibad.613902>

KATKI ORANI CONTRIBUTION RATE	AÇIKLAMA EXPLANATION	KATKIDA BULUNANLAR CONTRIBUTORS
Fikir ve Kavramsal Örgü <i>Idea or Notion</i>	Araştırma hipotezini veya fikrini oluşturmak <i>Form the research hypothesis or idea</i>	Ebru Olcay KARABULUT
Tasarım <i>Design</i>	Yöntem ve araştırma desenini tasarlamak <i>To design the method and research design.</i>	Ebru Olcay KARABULUT
Literatür Tarama <i>Literature Review</i>	Çalışma için gerekli literatürü taramak <i>Review the literature required for the study</i>	Ebru Olcay KARABULUT
Veri Toplama ve İşleme <i>Data Collecting and Processing</i>	Verileri toplamak, düzenlemek ve raporlaştırmak <i>Collecting, organizing and reporting data</i>	Ebru Olcay KARABULUT
Tartışma ve Yorum <i>Discussion and Commentary</i>	Elde edilen bulguların değerlendirilmesi <i>Evaluation of the obtained finding</i>	Ebru Olcay KARABULUT
Destek ve Teşekkür Beyanı/ Statement of Support and Acknowledgment		
Bu çalışmanın yazım sürecinde katkı ve/veya destek alınmamıştır. <i>No contribution and/or support was received during the writing process of this study.</i>		
Çatışma Beyanı/ Statement of Conflict		
Araştırmacıların araştırma ile ilgili diğer kişi ve kurumlarla herhangi bir kişisel ve finansal çıkar çatışması yoktur. <i>Researchers do not have any personal or financial conflicts of interest with other people and institutions related to the research.</i>		
Etik Kurul Beyanı/ Statement of Ethics Committee		
Bu araştırma, Gazi Üniversitesi Etik Kurulunun E-77082166-604.01-921399 sayılı kararı ile yürütülmüştür. <i>This research was conducted with the decision of Gazi University Ethics Committee numbered E-77082166-604.01-921399</i>		

Bu eser [Creative Commons Atıf-Gayri Ticari 4.0 Uluslararası Lisansı \(CC BY 4.0\)](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/) ile lisanslanmıştır.